

1927 MATI IN GOSPODINJA Št. 13.

Dolgojezični otroci.

V nekaterih časopisih prinašajo radi otroške domisljice, ki so same na sebi zelo smešne, vendar kažejo, da otrokom, ker so pač otroci, manjka pravega premisleka in razsodba, prav pogosto pa, zlasti kjer se govori o stvareh, ki človeka, ko jih sliši iz otroških ust naravnost osupnejo. Pri le teh je gotovo tudi iskati vzroka pri vzgoji.

Nekig vzgojitelj pripoveduje tole zgod-bico iz otroškega življenja: Starši so vzeli malega Dragec v nedeljo s seboj v gostilno. Prisedli so k mizi, kjer so sedeli že sosedovi. Dragec je bil prav priden in vsi so ga hvalili. Ko so južinali, mu je mama dala velik kos potice, a Dragec — se ni zahvalil. »No, kako pa rečeš,« ga opomni mama. »Ne vem,« se odreže, deček. »Kako se pa mama atu zahvali, ko ji dá denar za kupovaje?« pomaga mama. »Ali je to vse, stari skopuh?« odgovori Dragec. Mama bi bila najraje zginila, tako jo je bilo sram. Kaznovan je bil in odslej vselej, kadarkoli je hotel govoriti ali kaj pripovedovati. Zakaj je deček molčal in kako je izgledalo v njegovem srcu, naj vsak sam misli. Da to ni bilo pravo ravnanje, se je kmalu pokazalo. Prišel je na obisk bogat stric in je ostal tudi pri kosilu. Ker starši še niso verjeli, da se je Dragec poboljšal, je jedel z malo sestrico posebe pri otroški mizici. Vse je šlo lepo in v redu. Nekdo je poklical očeta iz sobe; Dragec je porabil priliko in je hitro rekla. Ta pa se ni dal odpraviti: »Kje Mama je preblečela: »Le jej, Dragec!« je hitr orekla. Ta pa se ni dal odpraviti: »Kje je stari osel? Saj je ata zjutraj rekel: danes opoldne pride zopet stari osel h kosilu.« Seveda je bil Dragec zelo zelo tepen.

Kdo je bil vzrok za vse to? Starši, ki so vprilo otroka tako govorili.

So starši, ki otroka nikoli ne puste govoriti. »Tiho!« »Molčik!« se sliši venomer. So pa tudi starši, ki dovolijo, da se otroci vmešavajo v vsak pogovor odraslih. Tako stoji prvi kot pravi bebec pred človekom, ki jih nagovori, drugim pa niti trenutek ne miruje jezik.

Kje pa je tu prava mera? Kakor povsod tudi tu: v sredi! Otroci ne smejo biti dolgojezični, a tudi ne topi in nerodni. Naučiti se morajo molčati, pa tudi govoriti o pravem času.

Nekatera mati si ne zna pomagati, ko pride otrok z raznimi vprašanji. »Pusti me pri miru!« mu najrajši odgovori. In vendar ni boljšega sredstva za razvoj otrokove notranjosti, kakor tak razgovor. Posebno pa naj se mati varuje otroku napačno odgovarjati. Največjo škodo napravi s tem otrokovi radoznalosti in ga uči lagati.

Prav tako zavajanje v laž so tudi razne obljube, ki jih mati potem ne izpolni. Otroci imajo za čudo dober spomin. Take neizpolnjene obljube so vzrok, da se otroku omaje zaupanje do očeta in matere.

Ze samo iz teh zgledov vidimo, da je pr. šeren in dolgoj. zičen otrok sicer za-bava svojli okolici, a obenem prava šibe za

starše. Prav za prav pa je to čisto pravična karna za vzgojno ohlapnost in mnoge vzgojne napake, ki jih napravijo. Na le-te se še povrnemo.

Trahom.

Na vprašanje, ki nam je došlo odgo-varjamo iz knjižice »Nalezljive bolezni«, ki jo je spisal leta 1921. dr. Mayer (priloga »Zdravju«) in »Boj nalezljivim boleznim«, ki jo je spisal leta 1922. dr. Tičar. Opozar-jamo tudi na knjigo »Kako si ohranimo ljubo zdravje« dr. Vedenika, 3. snopič, ki je izšla v Mohorjevi družbi.

Trahom je nalezljiva očesna bolezen. Povzroča jo bacil, ki pa še ni popolnoma proučen. Ta bolezen je bila v prejšnjih stoletjih zelo razširjena v Egiptu in ima od tega svoje ime. Pravijo, da so jo Na-poleonovi vojaki zanesli v Evropo in se je potem zelo širila. Zdravstvena veda jo je precej omejila, ni pa izumrla. V južnih kra-jih naše domovine je še mnogo bolj znana kot pri nas. Razširja se pa posebno rada tam, kjer stanujejo ljudje bolj na gosto skupaj in pa tam, kjer ni prave snage. Okužitev se izvrši z gnojem, ki se izceja bolniku iz oči.

Razvoj trahoma se prične z občutlj-i-vostjo očesa zroti svetlobi. Dalje s solze-njem, z gnojenjem, oči se lepijo, zjutraj sta trepalnici sprjeti. Če odtegnemo spodnjo trepalnico od zrkla (jabolka), vidimo, da je kožica (sluznica) močno zardela, včasih malinasto rdeča in žametasto zdebe-lena, torej otekla. Zato bolnik težko gle-da in je videti zaspan. V gubah sluznice najdemo okrogla, žalčasto prosojna, kakor proso velika zrnca, ki izgledajo kakor žab-ja jajčeca. Vidimo jih tudi v očesnem kotu in tudi pod zgornjo trepalnico. Včasih pa se tudi pojavijo samo močno rdeče pike na omenjenih krajih.

Po daljšem trajanju bolezn nastanejo na očesni kožici belkaste brazde, guba med trepalnico in zrklo izgine, borovi trepal-nic se zabrnejo na znotraj in vejice drgne-jo ob zrklo. Od tega se roženica (bela ko-ža) vname, postane na mestu, kjer je pro-zorna (zenica) skaljena in preko nje zra-ste z žilicami prevlečena tkanina, ki včasih zagrne celo oko. Oko je izgubljeno, bol-nik oslepi. Najhujše pa je to, da očesna ko-žica ne izločuje več solz in je oko suho in stalno vneto.

Bolezen traja mesece in če je ne zdra-vimo, tudi leta. Zato je potrebno zgodnje in temeljito zdravljenje.

Bolezen je treba takoj naznaniti zdrav-niku, ki potem odredi vse potrebno. Ker pa očesnih bolezni ne poznamo, je naj-bolje, da gremo pri obolenju oči takoj k zdravniku.

Trahom je nalezljiv. Bolnik je neva-ren tem bolj, čim bolj se oko gnoji in čim bolj mu teče iz očesa. Z umazanimi prsti in rokami, z brisačami, robci, po umival-nih skledah se bolezen naleze, raznese, širi. Zato mora biti bolnik sam in imeti vse te stvari sam zase.

Zdravljenje more vršiti le zdravnik in to najlažje v bolnici. Zato je treba točno storiti vse, kakor zdravnik zahteva.

Negovanje bolnikov.

Vsakršno jed je treba bolniku kar mogoče lepo in okusno prirediti. Razlita kava ali čaj na podstavku je kaj malo okusno. Umazani prtíci niso več umestni, ampak jih je treba takoj odstraniti in oprati. Ostanki jedi ali kruha se ne smejo hraniti v bolniški sobi. Rabljene krožnike in pribor je treba takoj odnesti iz bolniške sobe. Po vsaki jedi je treba bolniško sobo prezračiti, da se ne prenasiti zrak v njej z raznimi duhovi po jedi in se ne privabijo nadležne muhe. Strežnica naj nosi mehke čevlje, da ne ropota in ne škriplje; prav tako naj tudi ne šumi z obleko ali papir-jem. Vse delo okoli bolnika naj strežnica vrši mirno in tiho in točno po zdravniko-vih predpisih. Največja snaga bodi okoli bolnika! Zabavno, a ne razburljivo pripo-vedevanje ali čitanje naj kratki bolniku čas. Čisto perilo je treba, preden ga bolnik iz-menja, pogreti. Svetlobo in luč je treba nekoliko omiliti, da bolnika ne bode v oči. Obiskovalce je treba opomniti, da bolnika ne utrudijo s predolgimi obiski.

Zdravje.

Otrok je začel pešati. Nima veselja do jedi, bleđi, ne prebavlja hrane, poseda vedno, vrže včasih iz sebe šlemo, ima tre-buh napet in trd, blato redko, voda je bel-kasta. Če mu ne pomagaš, bo šla bolezen na huje. Ne dajaj otroku krompirja in ne svežega težkega kruha. Mleko in ječmeno-va ali želodova kava mu bosta dobro deli. Kurja juha in dosti majarona v njej, pa malo dobro prepečenega starega pšenič-nega kruha. Če mu diši sadje, naj ga je, pa ne nezrelega. Med s surovim maslom in drobnjakom ga bo poživil. Otroka koplji v izkuhi materine dušice, po kopolji ga teri rahloma s suho flanelo. Če je stanovanje temno in vlažno, glej da bo otrok ves dan na zraku, in če ni mogoče ponoči drugam, pa imej vsaj okno odprto, seveda ne tako, da bi pihalo na otroka.

Vrt.

Razmnoževanje nageljev lončnikov. Na-gelji lončniki ne prezime na prostem, a vendar so zelo trdni in ne preobčutljivi proti mrazu. Pravijo, da lepše cvete pri-hodnje leto, če enkrat premrzne. Nagelji lončniki se razmnožujejo s spotaknjenci, vlačnicami in semenom. Razmnožujejo se lahko celo poletje. Najboljše je pa takrat, ko so odeveteli.

Za potaknjence odščitni 1 dm dolgo mladiko, ki stoji na koščku starine, vtakni stari del v premočen droben pesek. Kot posoda za potaknjence naj ti služi pripra-ven zaboček ali pa lonec. Paziti treba, da imajo potaknjenci v času razvoja dovolj

vlage, dovolj gorkote, in da so vsaj prve dni zasenčeni proti solncu. V kakih štirinajstih dneh se pokaže, če ti je delo uspelo ali ne. Uspele sadike so lepo zelene in sveče. Kar se pa ni prijelo, je uvelo in le zgubijo prvotno zeleno barvo. Ko začnejo poganjati, je znamenje, da so se dobro vkoreninili in da jih je čas presaditi v posamezne lonce. Ko napolnjuješ lonce s prstjo, pokrij luknjico, ki je na dnu lonca; to pa zato, da se luknjica ne zamaši s prstjo, kar bi zabranilo odtok vode pri zalivanju. Če se zabrani odtok vode, se vsled vlage zemlja skisa in rastlina ne more uspevati. Nagelji ljubijo veliko solca in veliko vlage.

Razmnoževanje z vlaknicami se zgodi na tale način: Rastline matice vsadi v velike lonce ali pa na vrtno gredo. Položi vse mladice na tla in jih do vrha pokrij s prstjo. V 5—6 tednih so se mladice vkoreninile. Posamezne mladice odreži od rastline-matice in jih posadi v za to pripravljene lonce. Z vlaknicami razmnožujemo nagelje le v poletnem času. Razmnožujejo se pa nagelji tudi še s semenom. Kolikor bolj fini so nagelji, toliko težje se dobi seme od njih. Seme napravijo le tiste glavice, ki so se prve razcvetele. Dokler ne nabereš semena, ne smeš trgati ostalih cvetov. Ko si dobila seme, ga nasej na vrtno gredico. Seme se seje v juliju in avgustu. Pozimi se pokrije z listjem ali gnojem. Še boljše pa je, če jih že v jeseni presadiš v lonce. Nagelj je zelo hvaležna cvetlica, zato naj ne manjka v nobeni hiši.

Požmarin ima zelo prijeten duh. Po obliki je podoben grmiču. Razmnožuje se s potaknicami na način kakor nagelji. Rožmarin je cvetlica lončnica, ki zahteva veliko vlage. Proti mrazu ni občutljiv in brez škode prezimi v kleti. Če ga spomladi presadiš na vrtno gredo, se ti bahato razraste v mogočen grm. Potrebuje veliko solca poleti. Rožmarin je simbol dekliske časti. Zato svari pesnik Martino: Martina, oj Martina ne trgaj rožmarina za kratek čas nikomur.

Potonka. Potonke s svojim velikim krasnim cvetom so se letos poslovile od nas. Potonk je veliko vrst, ki se razlikujejo po barvi in nekoliko tudi po obliki. Potonke so rane, srednjerane, in pozne. Prva zacvete drevesna potonka (pernica, arbenca). Cvetje je rožnato in se prikaže že v prvi polovici meseca majnika. Od drugih se razločuje po lesnatih steblih. Druga naša dobra znanka je temnordeče barve. Cvete v drugi polovici majnika. To cvetje je polno. Dobe se pa tudi potonke z enostavnim cvetjem. Potonke, ki cveto v mesecu juniju, so bledordeče, svetlo- in temnordeče, često bele, rumenkaste in v novem času tudi pisane. Razmnožujejo se z razdelejevanjem korenin. Z ostro špičasto lopato odrežemo globoko pri koreninah del rastline, ki ga nasadimo na novo mesto. Glede zemlje ni izbirčna, vendar prospeva v gnojni zemlji veliko boljše. Sadi se kot posamezni šepi, ki so v velik kras vrta. Je cvetlica-trajnica in prezimi brez odeje.

V vsako hišo Domoljuba!

Kuhinja.

Riževa juha z graham. Kuhaj v dveh litrih vode četrt litra izluščenega graha. Ko je grah napol kuhan, mu prideni četrt litra riža in vse skupaj še četrt ure kuhaj. Nato prideni grahu in rižu nekoliko soli in prežganja, ki si ga pripravila iz par žlic masti in polne žlice moke in razredčila s pol litrom mrzle vode. Prideni še eno žličico drobno zrezanega zelenega peteršilja in pusti, da vse skupaj še nekaj minut vre, prideni nazadnje žlico kisa in postavi juho šestim osebam na mizo.

Črešnjevi štrukelj. V zadnji številki sem opisala, kako prav lahko porabimo drobtine od posušenega kruha. Tudi za črešnjevi štrukelj so zelo dobre. Pripravi se kakor borovničev, ki je opisan v zadnji številki, le namesto, da daš tri četrte litra črešenj, jih daj kar cel liter.

Grah z drobtinami. Zberi in operi pol litra izluščenega graha ter ga skuhaj v slani vodi z vejico peteršilja. Kuhane odcedi in prideni za jajčno velikost surovega masla in 1—2 žlici krušnih drobtin, pokrij grah za četrt ure in ga medtem nekoliko prepolji ali premešaj. Ta grah postavi kot prikuho s krompirjem v prežganju ali obloži z njim kako meso.

Rezančna potica s svinjino in drobtinami. Napravi iz enega jajca, dveh žlic vode in moke bolj trdo testo, da razvaljaj in osušene krpe zreži na prst široke rezance. Skuhaj jih v slani vodi (10 minut), kuhane pa odcedi. Medtem pa vmešaj tri žlice kisle smetane, dva rumenjaka, eno pest drobno zrezane prekajene in kuhane svinjine, 1—2 žlici drobtin, sneg dveh beljakov, žlico drobno zrezanega zelenega peteršilja in odcejene ter ohlajene rezance, vse dobro premešaj in stresi v dobro pomazano in z drobtinami potreseno kozo, enakomerno razravnaj ter peci 15—20 minut.

Črešnjevo meso. Zrelim rdečim črešnjam odstrani peške in peclje. Potem jih stehtaj in stresi v kozo, pokrij jih in jih kuhaj v lastnem soku eno uro. Za pol kilograma črešenj skuhaj posebej 20 dkg sladkorja z osminko litra vode toliko časa, da se zgosti in potegne. Ko je sladkor kuhan, prideni kuhane črešnje in kuhaj počasi še pol ure. Še vroče črešnje stresi v pečici ogrete kozarce in ko se ohladi, jih zaveži s pergamentnim papirjem.

Praktični migljaji.

Da postanejo cvetlice v lončkih rumene in jim listi začno veneti, ima večkrat za vzrok, ker jih preveč ali premalo zalivamo. Ob vsaki priliki nekatere zalivamo, posebno sobne, ki so nam najbližje. To pa je čisto napačno; kajti one, ki niso izpostavljene solncu, ali ki imajo velike liste in delajo senco svojim koreninam, da se ne izsuše, te so za mnogo vode zelo občutljive in jim škoduje. Prevelika moča povzroči, da se prst skisa in v njej prično korenine gniti. Nikoli ne hodimo k lončnicam z zalivalko prej, dokler se nismo prepričale, da so vode res potrebne. Seveda pa ne smemo čakati, da je prst tako suha, da

spoka. S prstom ugotovimo najlažje; razkopljemo ž njim malo jamico v bližino korenin, če je že tam tudi suho, potem rabi roža lepo porcijo vode. Ta pa ne sme stati v podstavkih, da ne začne gniti in se ne zaredijo gliste in črvi.

Pelin je skoro najstarejše domače zdravilo. Že stari Grki so ga uporabljali za boleznin v želodcu in na jetrih. Čaj kropi želodec, zbuja tek. Navadna pelinovka zdaj spomladi zelo izprazni in izčisti želodec. Suh pelin je treba spraviti v zaprte steklene ali drugačne posode, da se v vlagi ne skvari; sušiti ga je treba v senci. — V vsaki hiši naj bi bil suh pelin vedno v zalogi, da ga gospodinja za vsako želodčno bolezen ima hitro pri roki. Zelo zdravilno je tudi žganje, v katerem je namočen pelin; vsekakor je bolje, da si to gospodinja sama pripravi kakor pa, da bi ga drago kupovala. Vsaka gospodinja pa naj gotovo tudi ima na zelenjadnem vrtnu nekaj grmčkov pelina. Če ga pa goji v večjih množinah, ga lahko tudi proda v lekarni ali drogeriji.

Kako odstranimo nadležne mravlje?
1. Zmešaj v plitvi posodi nekaj medu z lugom, ki ga v prašku kupiš v trgovini in postavi to posodo tja, kjer se mravljinci pojavljajo! — Kmalu bodo izginili.

2. Zmešaj polovico boraksa in polovico stolčnega sladkorja; potresi to zmes po prostoru, kjer se zadržujejo mravlje. V kratkem izginejo.

Kadar pripravljaš tako zvani zmečkan krompir (pire), pazi, da bo mleko, katero primešaš, vrelo. Mrzlo ali mlačno mleko napravi jed težko.

Kadar pereš svileni blago, prideni vodi nekoliko soli in blago bo ohranilo prvotno barvo, pa tudi mehkeje bo.

Noži in vilice, s katerimi obdelavaš ribe, imajo neprijeten duh. Odstraniš ga, ako jih obribaš s kožo limone.

Ako imaš pri hiši limone, katere so se posušile, nalij v ponev vroče, a ne vrele vode in vanjo naloži limone. Pusti tako na kraju peči, kjer ne more vreti, dve uri. Nato pa pusti shladiti limone v isti vodi. Limone bodo kot sveže.

Kadar izprazniš zaboj za smeti in odpadke, zažgi v zaboju časopis. S tem zamožiš bacile.

V pomislek.

Elegantna dama se je peljala z vlakom po precejšnji strmini švicarske železnice navzdol. Globoko pod seboj je videla dolino; začelo jo je skrbeti. »Gospod sprevodnik, kaj pa bo, če vlak prične prehitro drseti navzdol?« ga je vprašala. »Privili bomo zavoro,« ji je ta odgovoril. »Pa če ta ne bo vzdržala?« ga vpraša dalje. »Bomo porabili še drugo,« odvrne sprevodnik. »In kaj, če tudi ta odpove?« je prestrašena vprašala. Potem gremo; v nebesa, ali v peklo, kakor je kdo pripravljen,« prstodušno odgovori sprevodnik.

Boji in zmage socialne delavke.

Umirajoča sestra Tadeja je vprav odprla oči in se poskusila nasmejati, a zaradi silnih bolečin se ji ni prav posrečilo.

Kakor pribit je stal Rogelj, potem je planil k postelji in se vrgel na kolena. »Sestra, sestra...« se mu je utrgalo, »jaz sem... Ali mi morete odpustiti?...«

Trudna, bela roka se je hotela stegniti, a je omahnila nazaj na odejo. Slaboten glas je zašepetal: »Revež... vse je dobro... Saj niste mislili hudo... Strme stopnice... jaz pa slaba...« Glas je odpovedal. Z zadnjimi močmi je še zašepetala: »Zopet — molite!... Vrnite se k Brgu!... Poboljšajte sel...«

Mož je glasno zajokal: »Sestra Tadeja — kakor prisega se je slišalo — postal bom drug človek. Bil sem od Boga zavržen. Vi ste me premagala, vi rešila.«

Vstal je in se obrnil k sestram: »Jaz sem vrgel sestro Tadejo po stopnicah.« Prestrašene so zakričale, saj niso o vsem tem prav nič vedele.

»Zdaj grem k policiji, da to povem.«

»Ne, ne,« je zašepetala sestra Tadeja, »samo — nesreča — dovolj — kazni...«

»Ne, sestre, sam se bom javil, da prestopim zaslužno kazo,« glava se mu je sklonila, »za naprej bo že Bog skrbel. Sestra Tadeja, molite zame!«

Potegnil je z roko čez oči in se obrnil k vratom. Slaboten, komaj slišen glas s postelje ga je pridržal.

Sladek nasmeh je ležal na licu sestre Tadeje: »Mati — sestre... ko — se — vrne — sprejmite — ga — sicer — izgubljen — kakšno — delo — v — hlevu — na — vrtu. — Močan — je — in — priden —«

Osupla je odkimala prednica: zločinec v bolnico; ne, nemogoče; sestri se blede.

Preplašen je prisluhnil mož, potem je pobesil glavo. Toda sestra Tadeja ni odnehala.

»O — mati — sestre — on — je — noj — dobrotnik... Saj — mi — bo — odprl — nebesa...«

Bolestno je pogledala prednica sestro Tadejo. Dobrotnik? Moj Bog, saj jih zaradi njega zupusča najboljša, najplemenitejša! Dve težki solzi sta ji spolzele po licih in sta padli na sklenjene roke. »Ne razburjajte se, sestra Tadeja!« je mirila bolnico.

Toda umirajoča ni bila s tem zadovoljna; z zadnjimi močmi je poskusila še: »Mati, mati, — v vaših — rokah — je — njegova — duša! — Mati, — moja — zadnja — prošnja: — sprejmite — ga — reveža...«

Tedaj je prednica premagana sklonila glavo in je pritrdila umirajoči sosestri: »Da, sestra Tadeja, vaša zadnja želja nam je sveta. Sprejele ga bomo.«

Prisrčno zadovoljen smehljal je legel na voščeno-blede lice...

Mož pa je ležal na tleh pri postelji kakor posekano drevo...

To je bila zadnja zmaga sestre Tadeje na tem svetu. (Koniec.)

Za naše male.

Zvezde na nebu.

(Angleška pravljica.)

Nekoč je bila deklica, ki je jokala od jutra do večera. Hotela je zvezde z neba, da bi se z njimi igrala. Nobena igrača ji ni bila všeč, samo zvezdice, lepe svetle zvezdice je hotela imeti.

In je odšla z doma, da jih poišče. Prišla je do jeza pri mlinu.

»Dober dan, jez,« ga je nagovorila. »Iščem zvezdice z neba, da bi se z njimi igrala. Ali jih nisi videl?«

»Videl sem jih, lepa deklica,« odvrne jez. »Vsako noč mi sijajo prav v obraz, da še spati ne morem. Skoči v vodo in poglej, morebiti najdeš katero!«

Deklica je skočila v vodo in preiskala vso do dna, pa zvezdice ni nobene našla. Poslovila se je od jeza in odšla dalje, da jih drugje poišče.

In je prišla do potoka. »Dober dan, potoček,« ga je nagovorila. »Iščem zvezdice z neba, da bi se z njimi igrala. Ali si katero videl, bistri potoček?«

»O, da. Videl sem jih,« odgovori potoček. »Ponoči sijajo na moje bregove in se ogledujejo v moji vodici. Stopi vanjo in poglej, morebiti najdeš katero!«

Deklica je privzdignila krilce, stopila v vodo in iskala dolgo, dolgo. In ko ni našla nobene zvezdice, se je poslovila od potočka in je odšla dalje, da jih drugje poišče.

Dolgo je hodila, pa je prišla do lepih vil, ki so rajale na zeleni trati.

»Dober dan, dobre vile!« jih je pozdravila. »Iščem zvezdice z neba, da bi se z njimi igrala. Ali veste, kje bi jih našla?«

»Seveda,« so odgovorile vile, »ponoči sijajo na našo zeleno trato. Rajaj z nami, morebiti najdeš katero!«

In je rajala dolgo, dolgo pri lepih vilah, a ni našla niti ene zvezdice. Vsedla se je v travo in jokala. »Ah, dobre vile,« jih je prosila, »preiskala sem vso vodo pri mlinskem jez, prebrodila vso vodico bistrega potočka in rajala sem z vami, da bi našla zvezdice z neba in bi se z njimi igrala, pa nisem niti ene našla in prav dobro vem, če mi ve ne pomagate, ne bom nikoli dobila niti ene zvezdice. In jaz bi se tako rada z njimi igrala!«

Vilam se je deklica smilila in so potihem nekaj šepetale med seboj. Potem so prijele deklico za roko in so ji govorile: »Če se nočeš vrniti domov k svoji mami, ampak hočeš na vsak način najti zvezdice z neba, potem pojdi vedno dalje, dalje. Toda pazi, da prave poti ne zgrešiš. Prosi štirinožca, da te ponese k breznožcu, tega pa prosi, da te ponese do stopnišča brez stopnic in če boš mogla te preplezati, potem...«

»Ah, ali bom potem pri zvezdicah na nebu?« je vprašala deklica.

»Če ne boš tam, boš pa kje drugje,« odgovore vile in odrajaajo v gozd.

Pogumno se je podala na pot in je prišla do konja, ki je bil privezan k drevesu.

»Dober dan, konj,« ga je nagovorila. »Iščem zvezdice na nebu, da bi se z njimi igrala. Daj, nesi me nekaj časa; tako zelo me že noge bole.«

»Ne,« odgovori konj; »nič ne vem o zvezdicah na nebu. Čakam tu, da vršim ukaze lepih gozdnih vil in se ne brigam za prav nič drugega.«

»Saj prihajam prav od vil,« odgovori deklica, »in te so me poslale k tebi, da me poneseš k breznožcu.«

»O, to je pa čisto kaj drugega,« pravi konj, »sedi name in pojdiva!«

In deklica je jezdila daleč, daleč, da je prijezdila do morja. Na morski gladini se je svetlikala ravna, srebrna pot in na koncu te poti je stalo nekaj svetlega in je segalo visoko gori do neba.

»Stopi dol,« pravi konj, »svoje delo sem izvršil, več štirinožec ne more storiti. Vrniti se moram.«

»A kje je breznožec in kje stopnišče brez stopnic?« je vprašala deklica.

»Tega ne vem,« je odgovoril konj in že je odhajal.

Deklica je obstala na morskem obrežju in gledala na morje. Priplavala je velika riba in je obstala pred deklico.

»Dober dan,« jo je nagovorila deklica. »Iščem zvezdice z neba, da bi se z njimi igrala. Povej, velika riba, kje je ono visoko stopnišče, ki vodi do njih? Ali mi hočeš pokazati pot do tja?«

»Ne,« odgovori riba, »ne smem, dokler mi ne ukažejo vile, moje gospodarice.«

»Te me baš pošljejo k tebi,« odvrne deklica. »Rekle so mi, naj me četveronožec spremi do breznožca, ta pa naj mi pokaže stopnišče do zvezdic na nebu.«

»Potem pa kar na moj hrbet in pojdiva!« pravi riba.

In odplavala sta po srebrni poti preko morja do svetlega oboka na oni strani. In čim bliže sta plavali, tembolj se je deklici bliščalo, da si je z rokami morala zastreti oči.

Ko sta prišli do podnožja stopnišča, je deklica opazila, da je pravzaprav le široka, svetla cesta, ki se vzpenja kvišku, naravnost k nebu in tam na koncu ceste so mežikale drobne zvezdice.

»Torej si tu; zdaj pa kar hitro plezaj, le dobro se oprijemljaj, da ne zdrzneš. Zdi se mi, da po domačih stopnicah lažje ho-diš; te pa niso za otroške noge.« Tako je odgovorila riba in je odplavala.

Deklica pa je pričela plezati, a nikoli ni mogla napraviti poštenega koraka, vedno je zdrsnila nazaj. Okoli nje se je svetilo in bliščalo, pod njo pa je bilo temno

morje. Čim višje se je vzpenjala, tem globlje je padala.

Pa ni odnehala, plezala je vedno iznova, dokler ji niso odpovedale moči. In tresla se je od mraza in strahu kakor šiba na vodi. Ko je napravila s poslednjimi močmi precejšen vzdig, se je spustila in padala, padala vedno globlje in globlje.

Bums, in začutila je tla pod seboj in se je prebudila na tleh — poleg svoje postelje.

Ali je imel Stanko res reveže rad?

Šestletni Koblarjev Stanko ima zelo rad reveže. Kadar pride kdo prosit, toliko časa teka za mamó, da mu dá dar za ubožca. Sam mu ga nese in ga še vpraša, kaj ga boli, če je daleč doma in podobno. Letošnjo zimo, po sv. Treh kraljih, pa je zelo zbolel za »špansko«. Nič več ni nosil darov siromakom; mama jih je morala obdarovati sama, ker je Stanko že ves teden ležal v postelji. Zelo hudo mu je bilo, vse ga je bolelo in vročina ga je kuhala. Zdravnik mu je zapisal troje zdravil, a Stanko ni hotel nobenih jemati. Mama so ga silili, pa ni šlo doli; ata so se hudovali, a vse ni nič pomagalo. Videlo se je, da Stanko res ne more, ne samo noče. Ko je zdravnik zopet prišel, je videl stekleničice polne zdravil, pa je pogledal mamó in Stanka. Mama je odkimala počasi z glavo, Stanku pa so stopile solze v oči. Zdravnik pa je skomignil z ramení, češ, če nočeš, pa pusti in trpi še naprej, in je odšel. Mami, ki ga je spremila v vežo, je rekel odločno: »Če se vam ne posreči spraviti zdravil vanj, potem...« Mama je razumela in bridko zajokala. Šla je v sobo in gledala po poli, ki je bila vsa zasnežena in zamrzla. Veselo upanje ji je zasijalo v očeh in je stopila k postelji malega bolnika: »Stanko, Gmajnarjev Tinče gre po cesti, ves raztrgan in v materinih čevljih. Poslušaj, Stanko, če popiješ zdravila, kakor je ukazal gospod zdravnik, ti obljubim, da bom Tinčeta od nog do glave gorko oblekla...« To je pomagalo: »Mama, dajte mi zdravilale! In jih je popil in popoldne tudi. Mama je bila vesela. — Drugo jutro pa se je zopet upiral. Mama pa je rekla: »Ali naj Tinčeta samo napol oblečem?« Stanko je razumel in je popil vsa zdravila. Na sv. Neže dan pa sta že nesla Gmajnarjevemu Tinčetu: toplo obleko, volnene nogavce, rokavice in kapo ter nove čizme.

Kaj naj se igramo!

Ali ti je tvoj sosed všeč?

nuje onega, ki si ga želi. Vprašalec šteje: »En, dva, tri!« medtem pa morata onadva zamenjati prostore. Vprašalec pa pri tem preseljevanju skuša zasesti eno praznih mest. Če se mu to posreči, je tisti, ki ostane brez mesta, vprašalec. Če se mu ne posreči, pa vprašuje dalje in skuša pri prihodnji priliki zasesti mesto kakega preseljenca.

Igra se igra najlažje na sadnem vrtu, kjer drevesa niso preveč oddaljena. Vsak igralec se postavi k svojemu drevesu.

Vprašalec pa stoji kolikor se da v sredi med njimi. Vpraša pa poljubno tega ali onega igralca: »Ali ti je tvoj sosed všeč?« Ta mu lahko odgovori: »Všeč mi je!« in se obrne potem vprašalec k drugemu z enakim vprašanjem. Če mu pa kateri odgovori: »Levi sosed (ali desni) mi ni všeč,« pa vprašalec dalje vpraša: »Koga pa si želiš za svojega soseda?« Potem ta ime-

Uganke.

Kam zleti vrana, ko je eno leto stara?
(V drugo leto.)

Kateri mesec je najkrajši?
(Maj, ki ima samo tri troke.)

Koliko jajec lahko poješ na tešče?
(Samo eno, ker potem nisi več tešč.)

Čim več odvzameš, tem večje je; kaj je to?
(Jama.)

Kaj ima začetek, pa ne konca?
(Dusa.)

Katera pijača je najmočnejša?
(Voda, ker nosi ladje, gonilnik.)

Katera je najtežja palica?
(Beraška.)

Česa solnce ne more obsijati?
(Senca.)

Kateri podplati najdalje drže?
(Na nogah.)

Vrabcem prej pojé merico ovsa kot pa dva konja; kako je to mogoče?
(Prav lahko: vrabec lahko je oves.)

Kje kosimo seno?
(Nikjer; kosimo le travo.)

Dva očeta in dva sina so ustrelili tri zajce in vendar je vsak prinesel enega zajca domov. Kako je to mogoče?
(Bili so stari oče, oče in sin.)

Kdo pleza po ograjah in zidovih pa nima ne rok, ne nog?
(Brsljan.)

Meh za smeh.

To je pa že preveč. Neki zagrebški trgovec je pisal svojemu dolžniku v Ljubljano, naj mu vendar že plača. »Ali pa mi pošljite naslov enega izmed ljubljanskih advokatov, pri katerem bom vložil tožbo zoper vas.«

Iz gledališča. Ravnatelj: »Nevihito bomo pri današnji predstavi tako naravno vprizorili, da se bo v celi okolici mleko skisalo.«

To je pa nekaj drugega. Gospod (beraču): »No, danes pa vendar ne dišite po žganju kakor zadnjič. Ste se končno vendar le poboljšali?«

Berač: »Ne, le veter se je zasukal gospod.«

Narobe svet. Obisk: »Povej no, Janko, ali sta ata in mama doma?«

Janko: »Ne. K brivcu sta šla. Mama si bo dala lase strič, ata pa kodrati.«

Ugodna prilika. Ona (služkinji): Nesite tole karto v poštni nabiralnik.«

On: »Kaj, radi ene karte naj ubožica hodi iz četrtega nadstropja. Prinesite grede liter vina, da se bo pot splačala.«

Le potrpljenja je treba. A.: »Edino, kar mi na moji zaročenki ni všeč, je to, ker je tako majhna. Kadar stoji poleg mene, mi komaj do ramena doseže.«

B.: »O, le potrpi, ti bo že še čez glavo zrastle.«

Še ne ve. Nekdo je prišel v Ljubljano za hlapca in zaradi nepravilne vožnje s konji je prišel pred sodnika, ki ga je vprašal: »Ali poznate svetost prisege?« Hlapec: »Ne. Sem šele nekaj časa v Ljubljani.«

Kmečki fant je prišel k stricu v Trst in prvo jutro, ko se zbudi, je bila nad mestom megla; zato pa so parniki v enomer trobili. »Stric, ali slišite, kako ribe lajajo,« je rekel fant, ko se je prebudil.

Prijatelj: »Vaš mož obvladuje sedem jezikov, to je res nekaj.«

Žena: »O jaz pa obvladujem še več.«

Prijatelj: »Kako bi bilo to mogoče?«

Žena: »I no, jaz obvladujem svojega moža z vsemi njegovimi sedmimi jeziki.«

Čarovnik je stal na odru in povedal, da bo sedaj izvedel največjo umetnost, kar jih zna. »Prosim, ako bi hotela katera dama priti sem k meni na oder in bom naredil, da izginita...«

Za pravilno negovanje telesa

pokazuje se Fellerjev blagodišeči „Elsafluid“ koristnega delovanja že od časa naših dedov. On daje oslabelemu telesu novih moči in svežosti, oživlja živce, jači mišice in kite in prija vsem telesnim delom. Drgnjenje in umivanje z Elsafluidom krepi utrujene oči in zabranjuje nahod. Z vodo razredčen izvrsten za izpiranje grla in ust. Da je Elsafluid povsod tako priljubljen, je storila baš njegova vsestranska uporaba odzunaj in znotraj kot zanesljivo domače sredstvo in kosmetikum. Močnejši, zato boljšega delovanja kot francosko žganje.

Zahtevajte za polzkušni posvobod izračen Fellerjev pravi blagodišeči Elsafluid v polzkušnih stekleničah po 6 Din, v dvojnatih stekleničah po 9 Din, ali specialnih stekleničah po 26 Din. — Po pošti pride tam onejše, čim več se naroči naenkrat, z zavoljno in poštino stano

9 polzkuš. ali 6 dvojn. ali 2 specialni stekl.	51.—	Din
27 " " " "	153.—	"
54 " " " "	258.—	"

Naročila nasloviti različno takole:
EUGEN V. FELLER, lekarna v Stubici Donji, Elsafluid trg br. 16, Hrvatska.